

Wat is een glansrijke carrière nog waard als die ten koste gaat van je huwelijk? Of het welzijn van je autistische kind?

Drie mensen vertellen welke prijs zij betaalden.

Tekst Miloe van Beek,
fotografie: Tessa Posthuma de Boer

Het offer

‘Wanneer komt de balans terug? Mijn ex-vrouw vroeg het me vaak nadat ik voor mezelf was begonnen. Ik antwoordde dat ik misschien wel vier dagen kon gaan werken, een belofte die ik een dag later alweer was vergeten. Ik liet mezelf opslokken door mijn bedrijf en snapte haar verwijten niet. Was het echt zo erg dat ik de kinderen niet altijd kon ophalen van de opvang? Ik zag ze toch 's avonds en in het weekend? Maar ik vergat dat ik ook dan met mijn hoofd bij mijn werk was. Hadden we twee weken vakantie geboekt, dan ging ik maar een week mee. Ik vond dat ik niet langer gemist kon worden. Ik was blind voor de onvrede die dat thuis veroorzaakte.’

Ongelukkig

‘Drie jaar na de start van mijn bedrijf barstte de bom: mijn vrouw wilde scheiden. Ik was met stomheid geslagen, mijn aandacht lag bij het op de rit krijgen van mijn bedrijf. Privé komt later, dacht ik, we hebben toch nog een heel leven samen? Ik heb uit alle macht geprobeerd mijn huwelijk te redden: een vakantie samen, in therapie, maar het was te laat. Ze was al anderhalf jaar ongelukkig, het was over voor haar. Ik was geschokt en verdrietig. Hoe had ik het zo ver kunnen laten komen? Uiteindelijk besloot ik mezelf bij elkaar te rapen, we wilden allebei gelukkig co-ouderschap over onze dochters van toen vijf en zes jaar. Zo kreeg de relatie met mijn kinderen een tweede kans. Net na de scheiding werd mijn bedrijf verkocht en had ik de tijd om mijn nieuwe leven op de rit te krijgen. Ik ontdekte al snel waar mijn vrouw

André Olde Hampsink (46)

Zag zes jaar geleden zijn huwelijk stuklopen omdat hij zoveel aan het werk was.

tegenaan was gelopen, waarom ze zich zo alleen had gevoeld. Eten koken, boodschappen doen, schoonmaken, ik was het allemaal niet gewend en het bleek verdomd veel werk. Voor de scheiding vond ik het al heel wat dat ik aanwezig was op verjaardagsfeestjes, nu zag ik wat daar allemaal bij kwam kijken aan regel- en denkwerk. Ik was nooit echt betrokken geweest bij de opvoeding van mijn dochters.’

Nee leren zeggen

‘Drie jaar geleden begon ik mijn huidige bedrijf, CheapCargo, een onafhankelijk platform waarop we tarieven van vervoerders vergelijken. Ik heb mijn zakenpartner direct laten weten dat ik er alles aan zou doen om een succes te maken van CheapCargo, maar niet ten koste van mijn kinderen. Hij begreep dat. Nu zorg ik dat ik op tijd thuis ben als de kinderen bij mij zijn. Dat weet iedereen en dus is er geen discussie over. Ik heb leren plannen en nee zeggen. Dat betekent dat ik af en toe iets mis. Mijn oude ik zou daar gefrustreerd en boos van worden, tegenwoordig accepteer ik dat.’

‘Toen CheapCargo een paar jaar geleden minder hard groeide dan gepland, werd mijn co-ouderschap even een issue voor de aandeelhouders. Zij vonden dat mijn focus te weinig op het bedrijf lag. Dat leverde een paar spannende momenten op. Zo werd het me kwalijk genomen dat ik tijdens de zoektocht naar aanvullende financiering met vakantie was met mijn dochters. Ik ben toen heel duidelijk geweest: die financiering staat of valt niet met twee weken vakantie en mijn privéleven gaat niet nog een keer ten koste van mijn bedrijf. Die les heb ik nu wel geleerd.’

‘Was het echt zo erg dat ik de kinderen niet altijd kon halen?’

A portrait of Shiuan-Wen Chu, a woman with long dark hair and glasses, wearing a dark blue top. The background is a plain, light grey color.

‘Wie was ik nu? Ik voelde me geen huisvrouw’

‘Ik heb altijd geloofd dat het leven maakbaar is. Mijn flitsende carrière bij een architectenbureau was dus prima te combineren met het moederschap, als ik het maar goed plande. Mijn man Ruurd is eigenaar van een groot architectenbureau en werkte nog harder dan ik. We hadden een au pair en later verschillende oppassen. Mijn wekker stond vaak om vijf uur ’s ochtends voor overleg met Chinese collega’s. Ik reisde naar Sjanghai, São Paulo en Bombay en gaf naast mijn fulltimebaan les aan de universiteit. Ik racete heen en weer tussen crèche en kantoor en had altijd haast, ook als de kinderen thuis waren. Ze moesten dooreten en niet zo treuzelen bij het naar bed gaan, want ik moest nog werken. Ik realiseerde me niet dat ik constant gestrest was.’

Hoge bloeddruk

‘Ik heb nooit gemerkt dat er iets aan de hand was met Lennert. Hij was mijn eerste kind, ik had geen vergelijkingsmateriaal. Toen Lennert naar school ging, zei zijn juf dat hij “heel erg anders was”. Hij kon zijn pen niet goed vasthouden en lette totaal niet op. We lieten hem onderzoeken en hij bleek autistisch. Ik was verbijsterd en verdrietig en zag toen pas hoe erg hij in zichzelf gekeerd was; hij zat veel in zijn eentje te spelen. Mijn zorgen om hem leverden nog meer spanningen op. Toch werkte ik door, architectuur was mijn leven.’

‘Alles veranderde toen we besloten dat Lennert beter op zijn plek zou zijn in het speciaal onderwijs. Het betekende dat hij en zijn zusje Nina ieder naar een andere plek in de stad moesten en afwijkende schooltijden hadden. Nog meer geregeld, nog meer schema’s. Ik kreeg pijn in mijn hoofd en in mijn nek, sliep slecht.’

‘Ruurd opperde dat ik misschien kon stoppen met werken, wat ik een bizar idee vond. Ik kon mijn droom om een groot architect te worden toch niet opgeven? Mijn klachten werden zo erg dat ik naar de huisarts ging. Hij consta-

Shiuan-Wen Chu (41)

Gaf haar internationale carrière als architect op om voor haar autistische zoon te kunnen zorgen.

teerde een veel te hoge bloeddruk en adviseerde rust. Met lood in mijn schoenen meldde ik me ziek op kantoor. Voor een paar weken, dacht ik eerst, maar toen ik na lang wikken en wegen besloot niet mee te gaan naar de Biënnale van Venetië, wist ik dat ik voorgoed zou stoppen. De Biënnale is het hoogtepunt van het jaar in de architectuurwereld, en ik koos ervoor om dat te missen. Dat zei genoeg.’

Verdrietig kind

‘Toen ik eenmaal was gestopt met werken, heb ik er lang over gedaan om mijn zelfbeeld te veranderen. Mijn leven had zo lang om architectuur gedraaid. Wie was ik nu? Ik voelde me geen huisvrouw, het fulltime moederschap had ik altijd verafschuwd. Ik ben veel gaan tekenen, schrijven, lezen en nadenken. En ik ontdekte yoga, dat hielp me ontspannen. Niet lang nadat ik was gestopt met werken, bleek ik in verwachting van ons derde kind, Milla. Die zwangerschap heeft me gered tijdens het eerste jaar thuis, ik had iets om me op te richten.’

‘Al snel merkte ik dat het Lennert goed deed dat ik zoveel thuis was. Hij kreeg meer vertrouwen en opende zich langzaam. Elke dag vertelde hij me een klein beetje meer. Lennert is nu twaalf jaar en we kunnen een echt gesprek met hem voeren. Als ik was blijven werken, dan had ik een verdrietig kind gehad.’

‘Vooral anderen vinden dat ik een groot offer heb gebracht door mijn carrière op te geven. Ja, ik koos voor mijn zoon, maar als het goed gaat met hem, gaat het ook goed met mij. Er is nu zoveel rust, dat is goed voor iedereen. Ik ben nog steeds geïnteresseerd in architectuur, maar ik mis mijn werk niet. Als de kinderen naar school zijn, teken ik. Ik heb een graphic novel gemaakt over Lennert en ben bezig met stripboeken. Het is goed zo.’

Shiuan-Wen Chu: Heel erg anders. Het vallen en opstaan van een moeder en haar autistische zoon. Uitgeverij XTRA, Amsterdam

‘Een jaar nadat we te horen hadden gekregen dat mijn vader een kwaadaardige, agressieve hersentumor had, stierf hij. Ik heb er alles aan gedaan om er voor hem te zijn in dat laatste jaar, maar dat is helaas niet gelukt zoals ik zou willen. Toen hij de diagnose kreeg, was ik net met twee compagnons GreenFox gestart, een bedrijf dat bestaande verlichting renoveert zodat die veertig procent zuiniger is in gebruik. De werkzaamheden laten we uitvoeren door medewerkers met een arbeidsbeperking. Het eerste jaar van GreenFox was keihard werken; knokken voor elke opdracht, vijftig keer de deur in je gezicht krijgen, opkrabbelen en weer doorgaan.’

‘Ik geloofde heilig in het concept en in onze medewerkers, ik wil laten zien wat zij wel kunnen in plaats van wat niet. Een manier van kijken die ik heb meegekregen van mijn ouders. Ik was zelf een druk jongetje, nu zou ik het stempel ADHD krijgen en waarschijnlijk elke dag Ritalin moeten slikken. Mijn ouders noemden mij gezellig aanwezig en bleven, ook toen ik van alle middelbare scholen in Zeeland was gestuurd, in me geloven. Ze motiveerden me op zoek te gaan naar iets waar ik mijn energie in kwijt kon. Dankzij hen ben ik ondernemer geworden.’

Invalidelift

‘Mijn vader lag een tijd in Antwerpen in het ziekenhuis en werd daarna thuis in Zeeland verpleegd. Ik was twee tot drie keer per week bij hem en reed vaak midden in de nacht nog terug naar mijn woonplaats Den Haag om de volgende dag weer aan het werk te gaan. Als ik bij hem was, liepen de zaken ook vaak door. Ik regelde een invalidelift voor hem en had ondertussen contact met een opdrachtgever om een offerte door te nemen. Als ik naast hem op bed lag, hoorde hij het getril van mijn telefoon in mijn broekzak. Ik aarzelde soms: kon ik wel opne-

Renzo Deurloo (40)

Probeerde er te zijn voor zijn ernstig zieke vader terwijl hij een bedrijf aan het opstarten was.

men? “Antwoord nou maar”, drong hij dan aan. We hadden het vaak over mijn ondernemerschap, ik kon goed met hem praten. Ik vond het lastig mijn aandacht steeds te verdelen. Ik kan als ondernemer niet zomaar een paar weken vrij nemen en mijn bedrijf loslaten.’

Slechte timing

‘Terwijl ik mijn tijd verdeelde tussen mijn vader in Zeeland en mijn bedrijf in Den Haag, liep mijn relatie stuk. Timing is nooit mijn sterkste punt geweest. Met de zorg voor mijn twee jonge dochters erbij voelde mijn bestaan als een kaartenhuis. Alles wat me lief was, raakte ik kwijt. Om te overleven hield ik me vast aan mijn bedrijf. Maandenlang werkte ik keihard, ik woonde zelfs twee maanden op kantoor. Ik zette een bed in een leegstaande ruimte en liet een wc ombouwen tot douche. Ik stopte alleen nog maar met werken om een paar uur te slapen. De afleiding van mijn bedrijf hield me in die tijd op de been, het was mijn manier van overleven.’

‘Ik had in die periode veel telefonisch contact met mijn vader, maar zag hem maar eens in de twee weken. Het kon niet anders voor mij op dat moment, GreenFox moest slagen, dat was mijn houvast. Hij klaagde nooit, als ik er was, vergat hij even zijn eigen lichamelijke ongemakken en hadden we het over mij. Dat ontroert me nog altijd.’

Schuldgevoel

‘Na mijn vaders overlijden heb ik me een tijd schuldig gevoeld over mijn afwezigheid. Ik had het gevoel dat ik hem tekort had gedaan. Ik zou zo graag meer hebben willen doen, nog een gesprek willen voeren, er helemaal voor hem willen zijn. Ik kan de tijd niet meer terugdraaien en weet waarom ik die keuze toen maakte, maar het doet nog steeds pijn dat het zo gegaan is. Ik had mijn vader ook zo graag willen vertellen dat GreenFox een succes is geworden. Hij zou trots zijn geweest. Die gedachte troost me.’

‘Ik had zo graag nog een gesprek met hem willen voeren’

